

Från: Kevin Crona <kevin@skrivtolkning.se>
Skickat: den 12 november 2020 15:12
Till: Ala Shakrah; Media; Registrator
Ämne: Textning pressträff 12/11

Kategorier: KE

-I somras, och tidigare i höstas, sa du ju att risken för en andra våg inte var så stor. Att vi hade verktyg på plats. Och så vidare.

-Och det har vi, för att hålla detta under rimlig utveckling. Men utvecklingen har blivit annorlunda än vad vi trodde - det gäller för i princip hela världen. Pandemin har tagit fart på ett sätt få länder hade kunnat förutsäga under sommaren, då det såg hyfsat ut.

Vi testar allt mer, i många länder i Europa. Vi började på låga nivåer, som ni minns, men nu är vi nästan uppe i 230 000 per veckan, ökning på över 20 % bara de senaste veckorna. I Sverige har vi en ökning av antal fall, en stor ökning förra veckan, som ni sett. Vi kommer nog få en stor ökning även denna, men kanske inte lika stor som förra veckan. Det kanske beror på testningen, men vi testar många, så det är svårt att veta exakt var vi är på väg. Tyvärr ser vi att vi får ett smittoinflöde även på äldreboenden. Det har varit lugnt under en period, men nu får vi fall även där. Även om vi inte är på samma ställe som i våras, så är vi på väg uppåt. Detta är en trend, som är en signal att ta på stort allvar.

IVA-vården går upp, JOhanna går in på detaljer där. Men långt från de nivåer vi hade i våras. Även antalet avlidna går uppåt lite grann hela tiden, inte som i våras, men vi har en större smittspridning i samhället. Framförallt är smittspridningen mellan 20-60 år, varken mycket barn eller äldre, utan ökningen sker bland vuxna.

Vi fortsätter med arbetet mot regionerna. Vi är nöjda på många sätt. Idag går 4 regioner in i systemet, Dalarna, som ni sett har en snabb utveckling i antal fall. Man ligger under riksgenomsnittet. Dalarna närmar sig nivåerna där man får svårt att hänga med. Även Gotland, en liten region som har svårt att använda andra regioners resurser. Så de ska in i systemet också. Även Värmland, liknande Dalarna med en snabb utveckling, fortfarande under andra regioner, men med en påverkan på vården, och svårt att hinna med smittspårning och testning. Även Västmanland där man ligger högre. Sammanfattningsvis har vi en liknande bedömning här. Viktigast: Hålla avstånd till andra, utom de man bor med, och har konstant kontakt med. Tänk på det i olika situationer, framförallt i situationer man inte har annars. De som har arbete att utföra måste såklart fortsätta göra det. Det man pekar på är att man ser smittspridning på arbetsplatser, fester, ett genomgående tema vi sett i stort sätt alla regioner.

Man ska ha kontakt med vården, om man har akuta besvär eller kroniska sjukdomar.

I regionerna ska man hålla sig borta från inomhusmiljöer, köpcentrum, och butiker. Om det är små butiker med få personer, är det inte samma risk som på köpcenter. Man ska även hålla igen på möten, även idrottsaktiviteter som är vanliga. Vi gör undantag som är födda efter 2005 och personer som har detta som yrke. Man ska hålla igen på resande i Västmanland och Dalarna. Man ska jobba hemifrån så mycket som möjligt. Man ska även försöka minska trängseln så mycket som möjligt.

Vi har landat på att 4 veckor är en rimlig tid. Det tar tid innan vi ser effekter. Däremot kan man se effekter snabbt. Här är en kurva över andelen som jobbar hemma. I början, som ni ser, så minskade antalet som åkte till kontoret med 40 % i Uppsala. Det började minska i Uppsala innan de allmänna råden, men sänkningen har fortsatt sedan dess. Det är en bit kvar, men det visar att de allmänna råden har effekt. Det finns andra data som pekar åt samma håll. Butiksbesöken och så vidare minskar också. Det får genomslag och kommer omsättas i minskade fall så småningom. I Uppsala, och deras kurva, har vi inte samma ökning som i resten av landet. Den är inte lika snabb som i landet som helhet. Så vi hoppas att tendensen fortsätter, och att vi får en bra effekt och kan dämpa smittspridningen.

Vi släpper en uppdaterat rapport, när det gäller barn, skola och lärare. Här ser vi samma klara tendens som i våras. Förskolelärare och andra som jobbar med barn och skola har en liten risk att diagnosticeras med covid-19. Inte högre än andra yrkesgrupper utan snarare lägre. I regionerna säger man att det ofta sker smittspridning mellan personal, inte så mycket mellan personal och barn i skolan. Ett tecken på det är att de som löper högre risk i skolan är rektorer, alltså som jobbar med andra vuxna. Skolan är en arbetsplats, så även lärare ska kunna jobba hemifrån när de kan. Barn, framförallt mindre barn, är en liten del av alla fall. Även nu när vi testar mer, så är det lite fler i gruppen 15-19 år, men fortfarande en liten andel.

Det är fortfarande extremt sällsynt att de blir allvarligt sjuka. De får mindre symptom än vuxna. De är enligt hela världens bedömning inte drivande i covid-19-pandemin. De länder som vidtar mer och mer åtgärder håller skolorna öppna, vilket får tas som ett kvitto på att det är en bra strategi.

Det gäller nu mer än någonsin att jobba med att plana ut kurvan, så vi inte slår i taket för kapaciteten i sjukvården. Johanna kommer berätta mer om det. Det bygger på att de grundläggande råden fortfarande gäller, oberoende av region: Stanna hemma om du är sjuk, håll avstånd och avstå sociala sammanhang. Det är svårt att testa på en del ställen i Sverige, men det håller på att byggas ut, så tänk på att testa er, men bara om ni har symptom. Inte som ett kvitto på att man kan gå på en fest. Jobba hemifrån när man kan det.

Ett ord om vaccination mot säsongsinfluensa: I år har vi varit ännu tydligare med att det framförallt är riskgrupper som får tillgänglighet till vaccin, och personer som jobbar inom vård och omsorg. I vissa regioner låter man personalen komma lite

senare, och riskgrupperna först. Undrar man mer om detta finns mer information på nätet, om vad som gäller just i din egen region. Det var det hela.

-Det har vi för att hålla detta rimligt. Men utvecklingen har blivit annorlunda mot i somras, det gäller i princip hela världen. Pandemin har tagit fart på ett sätt som vi inte kunnat föreställa oss.

-TV Sporten: Du tycker inte om att prata om vad andra myndigheter som egentligen bestämmer. Men vad tror du om matchen som kommer hållas på lördag mellan Sverige och Kroatien? Tror du att smittan kommer... Vad tror du om smittorisken? Kommer fler bli smittade?

-Vi har ett tydligt protokoll för typen av matcher. Vi har fått information att man följer det, vi kontrollerar inte att man följer det. Men gör man det så är risken liten.

-SVT: Regeringen sa igår att krogar inte får servera alkohol efter klockan 22. Hur ser det ut med smittspridningen i den typen av miljöer? Det verkar ju inte vara någon risk, har du sagt?

-Det är bedömningen, men att den smittspridning som sker där risken inte är så stor, är också viktig att stoppa, även om volymen av den inte är så stor. Det är kopplat till arbetsplatser, sociala sammankomster och så.

-Får de effekt på smittspridningen då? Ger det något i förhållande till kostnaden för samhället?

-Det är inte vår sak att bedöma, men det finns anledning att tro att det kommer få effekt, eftersom man stoppar konstellationer från att träffas på ett sätt som de inte brukar. Man stänger ner det i många andra länder också, i Frankrike till exempel, här finns ett orosmoment för en smittspridning. Den organiserade biten med matätande - där finns inte så många risker, men det som sker efteråt, alkohol och så vidare är en riskmiljö.

-Dagens Nyheter: Av de regioner som har skärpta restriktioner så är det i 5 regioner där man inte ska resa inom och utom regionen. Ser smittspridningen annorlunda i dessa regioner, eller hur tolkas det?

-Det är den bedömning man gjort där, framförallt i de nordliga regionerna, man ser en koppling kring smittspridning och resande. Så därför pekar man på resande som en viktig del av det. Det innebär att man fått smittspridning i regionerna där man inte haft så mycket smitta. Det är skillnaden, där vi har smitta överallt i de mer tätbefolkade områdena. Därför har vi regionala rekommendationer.

-Aftonbladet: När smittan gick ner sa du att flockimmunitet kanske fungerar, att vi har en nivå av det som gör att smittan går ner. Vad säger den nuvarande smittspridningen? Har vi tappat den?

-Ingen anledning att säga att vi tappat den. Det är extremt få fall i världen där någon person fått smittan två gånger, så immuniteten håller. Men smittan drivs av både broms- och gaspedaler. Nu gasar vi, vi är inomhus, är på arbetsplatser, och det har blivit en såpass tung gas i systemet, så de bromseffekter har inte fungerat lika bra. Vi har inte heller varit lika bra på att följa de allmänna råden. Så det är balansen där. Men

att vi har en immunitet är klart. Den är dock mindre än vi trodde. "Mörkertalet", alltså de vi inte hittar, den andelen är sannolikt mindre än vi trodde. Den är nog inte lika stor som vi trodde. Därför tittar vi på våra prognoser utifrån vår kunskap.

-Flera olika regioner rekommenderar att inte resa. Tror du vi får en sådan rekommendation mot jul?

-Vi får se hur det utvecklas, vi kommer behöva diskutera med regionerna. Framförallt med tanke på de små regionerna, där många reser. Där måste vi ha resurser på plats, för att testa och vårda. Så vi inte hamnar i ett skarpt, tuggt läge. Vi får ha en dialog med regionerna, skidanläggningar och andra. Men visst, någon form av råd/reglering kan behövas.

-Det är inte så många veckor kvar, en dryg månad till folk börjar resa. Folk bokar biljetter idag. Många undrar: När får vi svar?

-Tyvärr är det den situation vi lever i. Det ändras från vecka till vecka. Men ... Jag tror vi kan vara snabbare än så, men det är många vi måste prata med, för att hitta ett system.

-Tt: Vi såg igår att Stockholm har infört besöksstopp på äldreboenden och i Göteborg vill man göra samma sak. Ska ett nationellt sådant återinföras?

-Det är komplicerat, lagmässigt kan man inte ha det, men man kan reglera det på olika sätt. En kontinuerlig fråga vi diskuterar. I de regionala sammanträdena ser vi att det är extremt ovanligt att besök orsakar smittspridning, det är ett fåtal sådana tillfällen. Så med regler kring besök, att man inte får komma om man är sjuk, så verkar det fungera. Vi från Folkhälsomyndigheten är lite fundersama, men det får hanteras lalt.

-Gränsen för allmänna samlingar höjdes till 300 personer, men nu införs 50-gränsen. Att lätta på detta, var det bra?

-Allt sånt är lätt att titta bak och tänka att det var fel tidpunkt. Vi har ett uppdrag att se över detta just nu, från regeringen, så vi kommer nog se ändringar på hur man hanterar frågan. Vi måste ha system på plats med snabba förändringar för att ta till oss den epidemilogi och hantera detta. Visst, i efterhand kanske man tycker att man borde väntat. Men nu var det ett läge där man var väl medvetna om att förändringar kunde ske, och att man kunde sänka gränsen. Man skapade alltså egentligen inte några större risker.

-EKOT, P4 Uppland: Det finns många exempel när det gäller idrott. Halva Almtunas hockeylag hade testats positiv, och till och med gått ut på isen och matchen fick ställas in. Det finns liknande exempel i andra sporter. Hur rimligt är det att elitidrotten får fortgå?

-Som sagt så finns en process på plats för att göra den riskbedömningen vid de matcherna. Följer man det - som i det här läget, då man stängde ner matchen efter att hittat något - så blir det hanterbart. Det är ju en arbetsplats som andra, och det är svårt att stänga ner arbetsplatser bara sådär. Man måste istället hitta ett system för att minska riskerna så mycket som möjligt. Samtidigt måste man gå tillbaka och titta på det: Har man täckt alla risker på bästa sätt?

-Svenska Dagbladet, fråga till Folkhälsomyndigheten: Igår sa regeringen att beskedet om förbjuden alkoholservering från 22.00 fattades i samordning med er. Innebär det att ni står helhjärtat bakom detta, och innebär det inte ett avsteg från den svenska strategin som bytt på frivillighet och råd istället för förbud?

-I restaurangmiljön har vi verkligen jobbat med tydliga förbud och regelverk. Det är en miljö som är en högriskmiljö, där mycket av den stora spridningen skett. Därför tyckte vi att det var rimligt. Det är svårt att som individ styra den miljön, därför måste det vara ett ställe där vi gör det så säkert som möjligt. Detta går dessutom ut i remiss, och jag vill inte kommentera ytterligare.

-Financial Times skriver att antalet nyinlagda på IVA ökar snabbare i Sverige än någon annanstans i Europa. Vad anser du om bilden?

-Det är förmodligen sant, men vi befinner oss i en annan del av kurvan jämfört med resten av Europa, som haft en extrem spridning som möjligtvis börjar lugna sig lite. Vi ligger mycket efter, och har börjat på en lägre nivå än andra länder. Den kan i siffror vara sann, men det innebär inte att vårt sjukvårdssystem är i närheten av en belastning som har stor betydelse.

-Två frågor till Anders Tegnell: Vi har ju ett ansträngt läge nu med ökad smittspridning, men ni på Folkhälsomyndigheten har fått i uppdrag från regeringen när det gäller smittsäkra arrangemang. Jag undrar över begränsningen på 300 personer, i sittande publik. Kommer ni diskutera detta, och även rekommendera detta för idrotter? Jag tänker framförallt på att du sagt att du är positiv till Vasaloppets elitlopp med 300 åkare. Då borde väl detta ha diskuterats på myndigheten?

-Detta ligger i uppdragen där vi har löpande dialog kring. Vi återkommer till det. Vi har ny rapportering 1 december.

-I delrapporten ni redovisade 1 november har ni skrivit att ni just nu går igenom publicerade beskrivningar av smittspridning vid olika evenemang. Kan du ge exempel på vilka idrottsevenemang utomhus ni tittat på, och hur förutsättningarna för lättnader kan se ut framöver?

-Vi har inget klart än. Det kommer löpande när vi hinner färdigt. Det är korta rapporteringstider tyvärr.

-Vi har tio medier kopplade upp via internet, så vi behöver ta snabba frågor och svar. Radio Gotland, varsågod! Ingen från radio Gotlands tidningar?

-Hörs P4 Gotland nu? Ingen på Gotland kan vara förvånade över det Anders Tegnell sagt, och därefter rekordsiffrorna på insjuknade här. Men hur skulle du beskriva Gotlands plats på kurvan? För andra län som fick restriktioner idag ingick reserestriktioner också - hur långt dit har Gotland kvar?

-Det är omöjligt att veta. Ju mindre regionen är, desto mindre förutsägbart är det. När det gäller reserestriktioner måste man sätta in det i sammanhang: Det viktiga är att man inte ska träffa nya personer utanför sin närmsta krets, därmed ska de flesta resorna inte genomföras. Det är ett komplement. Detta gjordes i samråd med alla

inblandade på Gotland. Man pekade inte på resorna då man inte ansåg att de behövdes just nu.

Men vi har med oss frågan vidare, och Gotland med flera pekade på att man kan behöva titta på en nationell reglering.

-Gotlands Tidningar. Imorgon införs publikrestriktionerna på Gotland. Ikväll är det en match med 300 personer - är det lämpligt att gå dit?

-Man ska alltid tänka på de allmänna råden. Man ska inte gå dit om man har symptom, eller haft någon i familj med covid-19. Går man dit är det viktigt att hela tiden hålla avstånd. Det är väl förmodligen en stor arena, så att hålla avstånd borde inte vara ett större problem för 300 personer. Det bör inte vara en större risk alltså.

-Nya Wermlands Tidningen. Varför får vi i Värmland nu restriktioner om resor?

-Detta har varit i dialog med Värmland, som sagt att man har behov av detta. Resandet har inneburit ganska många fall. Det har varit olika bedömningar i olika regioner. Vi lägger inte mycket tankar från myndigheten från det, utan detta är vad regionerna själva har behov av att begränsa.

-finns möjlighet att man kan göra ytterligare lokala restriktioner? Smittspridningen skiljer sig ju åt mellan orterna i länet.

-Det har varit en fråga för regionen. I Värmland bedömde man att det inte var så stora skillnader.

-VLT .

-Ja, hej! Min fråga var riktad kring regionerna. Som det ser ut nu ska vi avstå från onödiga resor i Västmanland. Grannregionerna har inte den restriktionen - varför införs det i Västmanland?

-Det handlar om vad regionen själv gjort för bedömningen. Har man sett resandet kopplat till smittspridning så har man haft med det. Det gäller även personer som resor från andra regioner dit - då ska man undvika detta också.

-GP : Hur allvarlig är den här uppgående trenden inom äldreboenden? Kan du utveckla?

-Allvarlig, vi såg hur det var i våras. Inom äldreboenden bor de som löper störst risk att bli sjuka. Vi jobbar hårt för att minska riskerna, nu när vi ser en ökning är det viktigt att vi är tydliga, och att boendena får tydliga råd att skärpa upp det.

-Hygienrutinerna har pekats ut som en orsak till smittspridning på äldreboenden, men nu är de bättre rustade, vad beror det på nu?

-Med tanke på den smittspridning vi har i samhället, att vi inte skulle se några fall överhuvudtaget är lite väl optimistiskt, men efter en sommar där det varit lugnt, att man nu går tillbaka till sina verksamheter, och komma ihåg sina rutiner, både när det gäller att stanna hemma om man är sjuk, ha bra rutiner, att isolera de som är sjuka, att allt är på plats.

-Fotbollskanalen: Hallå? Kanon! Jag har en fråga till Anders Tegnell gällde Sveriges möte med Kroatien på lördag. Sverige spelade igår mot Danmark som har haft två konstaterade fall, och i Kroatien har man ett fall, där spelaren även spelade en halvlek igår. Hur ser Folkhälsomyndigheten på om matchen ska spelas?

- Vi som myndighet kan inte göra riskbedömning för varje event. Vår roll är att ge underlag så att man kan göra bedömning på ett bra sätt.
- Vetenskapsradion: Hej! Jag har tre frågor, om det går. Kring kommunikationen kring pandemin, jag undrar, hittills, utifrån den kunskap och information som funnits, menar du att Folkhälsomyndigheten alltid har tagit så bra beslut som möjligt om hur råd och restriktioner ska formuleras?
- Så bra som möjligt utifrån den information vi haft ja.
- Vi kan inte informera bort beteenden, då skulle ingen röka till exempel, vi får alla exempel på situationer där människor uppenbart bryter mot gällde restriktioner och råd. Hur kan ni på Folkhälsomyndigheten bättre formulera sina budskap för att nå längre och att alla följer råden?
- Att vi måste lära oss. Det har vi också gjort, vi har gjort enkätundersökningar om hur man följer, bland annat från MSB, den typen av dialog måste man ha. Sedan är det nog alltid så att det inte går att nå hela befolkningen, det finns alltid de som inte kan/vill lyssna. Men ja, vi ska hela tiden lära oss och nå grupper som vi inte når. Det tycker jag vi har gjort. Jag vet inte om MSB vill kommentera.
- Ja, det är ett samarbete vi gör med Folkhälsomyndigheten. Vi följer upp regelbundet genom särskilda uppföljningar och utvärderingar. Det är många som själva anser att deras motivation att följa råden ökar, och de budskap de ser, filmer, affischer och annat som påminner. Så det har haft effekt. Men i vissa grupper är det svårt att komma fram. Vi har fått ett regeringsuppdrag att vässa vårt kommunikationsarbete.
- Chanserna för att ett budskap ska nå fram är hur tydligt det är. Ena minuten säger Stefan Löfven att många kommer dö, att det är nattsvart, och i nästa minut ska vi inte handla, men ändå är affärerna öppna. Många uppfattar budskapen motstridiga. Kan du formulera det så att det uppfattas logiskt?
- Jag vet inte, det är inte den signal vi får när vi gör våra enkätundersökningar, som MSB gjort. Man måste vara noga med att förstå om det är en verklighet eller bara en upplevelse från vissa. Jag får inte den signalen, vi försöker rätta till våra budskap så de är så tydliga som möjligt. Men situationen förändras ständigt, då måste budskapet förändras efter den.
- Vetenskapsradion: I Tyskland har man råd för vädring, man säger att det är viktigt att vädra ut viruset. Även WHO gör det. Kan det hämma spridningen även i Sverige?
- Det finns en del skrivningar gällde vikten av bra ventilation, det är allmänt bra för hälsan. Det finns med absolut, men om det har en effekt på smittspridning i vissa miljöer är svårt att säga. Det kan nog påverka möteslokaler där man sitter många kan det spela roll. Men att vädra X antal gånger hemma, om det har någon effekt vet jag inte om det påverkar.
- Det finns en vetenskaplig diskussion om aerosoler, men varför inte ta chansen och be oss vädra och se över ventilationen? Det kostar ju inte så mycket.
- Man ska inte underskatta för att styra upp ventilationen, men om vi glömmer det ekonomiska så vill jag koppla att Stefan inte har samma jobb som jag.

-Reuters: Jag har frågor om flockimmuniteten. Har ni någon teori om varför många av regionerna som drabbades i våras, nu igen drabbas hårt? Trots att de nog har högre immunitet?

-Som jag sa tidigare finns saker som trycker på och drar ner smittan. Här är det då saker som trycker på mer än bromsen. Nivån är nog låg, utifrån de beräkningar vi gör. Den skillnaden är inte så stor så att den uppvägs av gaseffekterna, vi träffas mer, det är kallare, det är starkare som drivkraft. Men i östeuropa, till exempel Tjeckien, har man haft en våldsam utveckling av smitta. Den är betydligt större i drabbade regioner. Så, den finns där, men det är ingen stor del av bromsen just nu.

-Vilka konsekvenser får det att ni säger att mörkertalet är mycket mindre än ni tidigare trodde? Betyder det att man måste skriva upp prognoserna för antalet allvarligt sjuka och dödsfall? Vad innebär det att mörkertalet är lägre?

-Vi återkommer till det när vi gått igenom våra modeller, vilket vi håller på med nu. Förhoppningsvis kommer vi ut med resultat nästa vecka.

-Daily Telegraph.

-Anders Tegnell, hej! En till fråga till Anders Tegnell: När du tittar på mörkertalen tror du att antagandet att vi är inne i en situation där vi närmar oss ett bättre nummer, än det vi hade tidigare, vilka förändringar ska du göra när det gäller infektionstalen?

-Det vi sett, är att infektionstalen är lägre, än vad vi såg, och mycket lägre än the imperial hade i sin studie. Jag tror inte att antalet icke-diagnosticerade spelar så stor roll där. Vår senaste koll är lägre än i våras.

-Så varför är det så? Varför är mörkertalet lägre?

-För att det är svårt att uppskatta, och det har varit svårt att göra epidemiologiska studier på hur många som är immuna, vilket behövs. Också för att i början jämförde vi med andra sjukdomar, där siffran är hög. Men nu diagnosticerar vi många, jämfört med med i andra sjukdomar och pandemier. Så nu har vi många med milda symtom. Även antalet icke-diagnosticerade fall. Om man testar många, är det numret mindre.

-tack för att ni kom hit, nu är vi klara. Intervjuer med Anders Tegnell sker här inne, kom ihåg att ta ansvar, vi får inte trängas. Tack!

--

Kevin Crona

Svensk Skrivtolkning AB

A Humlegårdsgatan 22, 114 46 Stockholm

T 08 501 181 81

W www.skrivtolkning.se

